

Katedra primární pedagogiky

Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta

TEMATICKÉ OKRUHY K SZZ Z PEDAGOGIKY PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU

1. Předškolní výchova ve vztahu k proměnám pojetí dítěte. (Historický kontext vnímání dítěte a dětství. Proměny rodiny. Hnutí za práva dítěte.)
2. Vztah teorie a praxe výchovy dítěte předškolního věku a její vývoj. (Od předškolní výchovy k předškolnímu vzdělávání, opora o teoretická východiska dané doby.)
3. Vznik a vývoj veřejné institucionální péče a vzdělávání dětí v předškolním období v historické kontinuitě, současnosti a v komparaci se zahraničím.
4. Východiska předškolního vzdělávání se zaměřením na směry a základní pedagogické kategorie. (Pedagogický naturalismus a empirismus. Specifika volby cílů, obsahu, metod, organizace, hodnocení a spolupráce s rodinou.)
5. Kategorie lidských potřeb, jejich specifikace ve vztahu k dítěti v předškolním období a cesty jejich uspokojování. (Východiska pojetí lidských potřeb v současnosti, pohled na jejich uspokojování z hlediska RVP PV a možností spolupráce mateřské školy a rodiny.)
6. Osobnostně orientovaná výchova a její východiska ve vzdělávacích teoriích. (Svoboda dítěte a kultivace dětské skupiny, princip individualizace, respektování potřeb dítěte, pozitivismus a nedirektivní přístupy.)
7. Obsah předškolního vzdělávání a vzdělávací programy / kurikula v ČR a zahraničí. (RVP PV, Program podpory zdraví, Začít spolu a další.)

8. Alternativní pedagogické systémy jako kořeny moderní školy a pedagogiky. (J. Dewey, M. Montessori, R. Steiner, C. Freinet. Vliv jednotného a pluralitního působení na předškolní vzdělávání.)
9. Hnutí za novou výchovu – pedagogická východiska a kontext doby, česká škola mateřská. (MŠ v první polovině 20.století její proměny, reformátorky té doby, snahy učitelek v zlepšení profesní přípravy.)
10. Plánování práce, metody a reflexe v současném pluralitním předškolním vzdělávání. (Integrované pojetí – tematické bloky a projekty jejich zdroje a specifika, Problematika situačních zdrojů, individualizace a skupinová práce.)
11. Hra jako východisko a základní princip dětství. Teorie hry. Vývoj dětských her. (Volná hra jako významná dětská potřeba. Podmínky pro hru. Funkce hraček a pomůcek.)
12. Hra jako metoda práce s předškolními dětmi. Specifika a přínos hry. (Funkce učitele v iniciované hře. Využití hry pro pedagogickou diagnostiku. Základní myšlenky herní terapie.)
13. Předškolní výchova jako problém sociální a vzdělávací politiky u nás a v zemích třetího světa.(Legislativní zajištění. Rodina versus výchovná instituce. Výchova dítěte jako veřejný zájem)
14. Vztah předškolního a primárního vzdělávání. Problematika návaznosti. (Školní zralost a školní připravenost. Odklady školní docházky. Přípravné třídy. Různá pojetí přípravy na školu.)
15. Základy kulturní gramotnosti předškolního dítěte. (Zdroje v RVP PV, ŠVP. Osobnostní a sociální rozvoj, Čtenářská a společenská pregramotnost- místo literatury pro děti. Interkulturní povědomí.), zájmová činnost a raná specializace.)
16. Předškolní dítě a volný čas. Ranná specializace a potřeby dětí. (Vhodné nabídky zájmové činnosti v rámci MŠ i mimo ni. Rodina a její očekávání).
17. Výchovná ohrožení vývoje předškolního dítěte (od narození do šesti let) a možnosti jejich eliminace v MŠ. (Citové a kognitivní strádání. Traumata a otřesy. Fascinování negativními vzory. Nevhodné formy přístupů k dítěti v rodině i v mateřské škole.)
18. Možnosti podpory kvality vývoje dítěte v mateřské škole. (Děti se specifickými potřebami. Inkluzivní přístupy. Děti ze sociálně znevýhodněného prostředí. Zásady a možnosti MŠ pro spolupráci a stimulaci rodin. Nadané dítě v mateřské škole.)

19. Klima školy – skryté kurikulum. (Environmentální, materiální a personálně sociální kontext. Specifika klimatu v mateřské škole. Motivace. Překážky kvalitního klima. Sociální kompetence učitele ve vztahu k pracovní skupině a rodinám. Kooperace na pracovišti. Prezentace školy.)

20. Osobnost učitele předškolního vzdělávání a jeho příprava. (Profesní kompetence. Profesní etika: Pedagogická reflexe a sebereflexe. Další vzdělávání a jeho zdroje.)